

Posudek vedoucího diplomové práce:

Marta Navrátilová:

Manželství v českém právním řádu v porovnání s kanonickým právem

Autorka se vyvarovala koncepční a metodické chybě, příznačné pro tento typ komparativních prací, že by totiž zvláště pojednala o jedné problematice (manželství v českém právním řádu), posléze o druhé (kanonické manželství) a teprve poté by se stručně věnovala komparaci, jež by představovala prakticky závěr práce. Místo toho porovnává jednotlivé právní instituty obou právních systémů manželského práva již v celém průběhu práce a ještě nad to předkládá čtenářům syntetický závěr. Práce čítá celkem 74 stran čistého textu, je také doplněna cennými prameny, rovněž z obou právních systémů, tedy civilním dotazníkem k uzavření manželství a dalšími dokumenty, požadovanými právním řádem ČR, a žádostí o církevní sňatek, požadovaný kanonickým právem.

V první kapitole se vysvětlují pojmy v rámci úvodu do problematiky. Je třeba upozornit na skutečnost, že autorka reflektuje aktuální právní úpravu, spočívající ve zpětné inkorporaci českého manželského a rodinného práva do celku občanského práva v kodifikaci Nového občanského zákoníku. Konstatuje rovněž nesouměřitelnost civilní právní úpravy s kanonickou v tom smyslu, že ta má tisíciletou tradici, zatímco civilní úprava z ní vychází a je takřka jejím plagiátem. Ve druhé kapitole o vzniku manželství autorka nejen popisuje způsob uzavírání manželství podle občanského zákoníku a Kodexu kanonického práva, nýbrž zabývá se rovněž vztahem mezi občanským a církevním sňatkem a představuje alternativní církevní formu manželství s občanskoprávními účinky, jak ji převzal za zákona o rodině i Nový občanský zákoník.

Ve třetí kapitole o neplatnosti manželství pak autorka postihuje změnu, kterou přinesl tento zákoník oproti předchozí právní úpravě, která nepoužívala pojem manželských překážek, nýbrž okolností vylučujících uzavření manželství. Největší rozdíl mezi kanonickoprávní a civilní úpravou správně spatřuje v překážce stávajícího manželského svazku, které je v kanonické úpravě nástrojem zakotvujícím nerozlučitelnost manželství jako normu božského práva. Odděluje překážky, které se nacházejí pouze v kanonickém právu oproti srovnatelným překážkám obou právních systémů. Také vady manželského souhlasu, jak je pojednává Kodex kanonického práva, autorka srovnává s úpravou občanského zákoníku.

Po disproporčně krátké kapitole o zdánlivém manželství autorka přechází v páté kapitole k problematice zániku manželství, a to smrtí jednoho z manželů a prohlášením za mrtvého, ovšem také změnou pohlaví, což je novinka, kterou přináší současné občanské právo a v kanonické úpravě pochopitelně nemá místo. Autorka výstižně rozlišuje rozvod podle civilního a rozluky za stávajícího manželského svazku podle kanonického práva. Tam si ještě povšimla podobnosti s právní úpravou domácího násilí podle současné právní úpravy, obsažené též v zákoně o Policii České republiky.

V sedmé kapitole o rozloučení platně uzavřených manželství autorka konstatuje, že občanské právo nezná období rozmanitých tzv. privilegií, obsažených v kodexové i mimokodexové kanonickoprávní úpravě. V osmé kapitole pak pojednává o kanonické sanaci a konvalidaci, z nichž druhá nachází svou obdobu také v úpravě občanského zákoníku.

Autorka prokázala, že komparativní metodu skutečně ovládá, dovede pracovat s právními prameny a umí je tvůrčím způsobem interpretovat. Cituje z přiměřeného množství pramenů z civilistiky i kanonistiky. Práci **doporučuji k obhajobě** a lze ji hodnotit jako **výbornou**, pokud autorka přesvědčivě vystoupí v diskusi při ústní obhajobě. Níže podepsaný oponent vedl či oponoval již několik prací na danou tematiku na právnických fakultách, tato patří jistě k nejlepším.

Doc. JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D.

